

6. Кононец Н. В. Розробка електронних підручників як інноваційний освітній проект вищої школи. *Технології управління освітніми закладами: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Управління проектами: проблеми та перспективи розвитку: регіональний наук.-практ. семінар / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2011. С. 66-67.*

7. Сисоєва С. О. Проблеми дистанційного навчання: педагогічний аспект. *Неперервна професійна освіта: Теорія і практика. Випуск III-IV. 2003. С.81.*

8. Алексюк А. М. Загальні методи навчання в школі. 2-е вид. Київ : Радянська школа, 1981. 206 с.

МЕТОДИ РОБОТИ З ТЕКСТОМ ДЛЯ РОЗВИТКУ ФІЛОСОФУВАННЯ В УЧНІВ ЛЩЕЮ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ

*Кришмарел Вікторія,
канд. філос. наук, ст. наук. співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Навчання філософії в школі – це становлення навичок, пов'язаних із вдумливим мисленням, вмінням аналізувати, синтезувати та оцінювати інформацію, позиції, аргументацію, що в перспективі сприятиме реалізації людиною усвідомленої власної позиції у будь-яких сферах життя – від громадсько-політичних до культурно-особистісних.

Основні навички, які формує філософування в школі: повільне і вдумливе читання, вміння виражати свої думки у письмовій формі, вправність в аргументованому викладі й обґрунтуванні власної позиції.

Приклад роботи з текстом (на уривку з листа).

Надайте коротку інформацію про Омеляна Ковча та його діяльність. Запропонуйте учням прочитати уривок з його листа, написаного у концтаборі. Запросіть їх поміркувати, чи переконливим є пояснення, чому автор не хотів, щоб його намагалися визволити? Попросіть учнів аргументувати свою думку

«...Я розумію, що ви стараетесь визволити мене. Але я вас прошу цього не робити. Вчора вони вбили 50 людей. Якщо мене тут не буде, то хто допоможе їм

перейти через ці страждання. Вони підуть по шляху до Вічності з усіма їхніми гріхами і зневірою, котра приведе їх у пекло. А зараз вони ідуть на смерть з високо піднятими головами, залишивши позаду всі гріхи. І таким чином вони попадуть до вічного міста».

Робота у групах: Запишіть, якими рисами можна охарактеризувати Омеляна Ковча (5-7 слів). Хто з відомих людей ще підпадає під таку характеристику? Наведіть 2-3 обґрунтованих приклади. Поділіться своїми міркуваннями з однокласниками.

Домашнє завдання: порівняйте поняття «Праведник світу» та «праведник у християнстві/ісламі/юдаїзмі» у вигляді таблиці – спільне/відмінне: залежить від статі, залежить від етнічної приналежності, залежить від віросповідання, залежить від вчинків, залежить від самоусвідомлення людини, залежить від поваги іншими людьми.

Приклад роботи з теоретичним текстом.

Запропонуйте учням опрацювати текст дослідниці О. Голуб методом «Запитай у автора» і «Читання з маркуванням» (використовуючи маркування: НП – нове поняття; В – відоме; Н – не зрозуміло; Х – хочу дізнатися більше).

Відмова від наочності означала небажання бути спостерігачем цих предметів. В історії мистецтва настав момент, коли художник, який веде за собою глядача, перестав грати щодо природи підлеглу роль, копіюючи або прикрашаючи її. Віднині художник проголосив людину повноправним творцем іншого світу. [...] Абстракціонізм має чимало різновидів, яких об'єднує лише одне — відсутність візуалізації наочного світу. Шляхи, якими художники приходили до такого методу зображення, мають найрізноманітніші причини, включаючи філософські, соціальні й естетичні. Термін «абстракціонізм» постійно заперечувався його практиками і теоретиками, що пропонували інші варіанти, зокрема назву «конкретне мистецтво», але вони не прижилися у вживанні.

Домашнє завдання (для груп): запишіть коротке пояснення до того, що виявилось не зрозумілим у тексті. Підберіть ряд з 5-7 зображень абстрактних картин різних авторів, пояснивши свій вибір (спільні за темою, викликали однакову емоцію (яку саме і чому), написані одного року тощо)

Таким чином, навчання філософії в школах дозволяє впроваджувати: плюралізм, позарелігійні шляхи морально-етичної освіти, громадянську освіту як частину циклу суспільствознавчого навчання, логіку, творче мислення, дослідницький підхід, ораторське мистецтво, аналітичне опрацювання джерел.

Ключові слова: філософія, школа, навчання, методи.

ШКІЛЬНА ІСТОРИЧНА ОСВІТА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ

*Крючкова Катерина,
вчитель,
Сумська спеціалізована школа I-III ступенів № 7
імені Максима Савченка,
м. Суми, Україна*

Сучасна психолого-педагогічна думка сконцентрована на тому, що професіонал XXI ст. повинен не лише володіти фундаментальними базовими знаннями, а й вміти ефективно працювати у сітьових командах, адаптуватися, оперативно та гнучко реагувати на зміни внутрішніх та зовнішніх умов своєї професійної діяльності. Необхідною константою діяльності є постулат про необхідність постійно підвищувати свій освітній рівень, розширювати науковий та культурний кругозір, бути мобільним, не боятися брати на себе відповідальність за вирішення складних завдань. Сучасний професіонал – активно мисляча особистість, яскрава індивідуальність.

Зміна суспільної парадигми неминує веде до зміни освітньої парадигми, перетворення її з «предметно-центристської» на «компетентнісну». Утвердження компетентнісного підходу дає можливість орієнтуватись на результат освітньої діяльності, сприяє формуванню й розвитку в учнів здатності практично діяти, застосовувати досвід успішних дій у конкретних ситуаціях.

Компетентнісний підхід тісно пов'язаний із такими підходами до навчання, як: – особистісно орієнтований (оскільки потребує трансформації змісту освіти, перетворення його з моделі для «всіх» на суб'єктивні надбання одного учня, що їх можна виміряти);